

PO-PON

ALLMÄNHETENS PRESSOMBUDSMAN
PRESSENS OPINIONSÄMND

Uttalande av Pressens Opinionsnämnd, dnr. 24/2015, exp. nr. 102/2015

**Södermanlands Nyheter fälld i PON:
Begreppet "fort nazi" skadade Folkets hus ägare**

Pressens Opinionsnämnd klandrar Södermanlands Nyheter för ett reportage i artikelserien Det nya Sörmland. Ägaren av Folkets hus får i reportaget en naziststämpel genom att huset kallas "fort nazi".

Södermanlands Nyheter började en artikelserie under vinjetten **Det nya Sörmland** den 18 oktober 2014. Syftet med artikelserien var att beskriva den samhällsförändring som lett fram till att ett "enfrågeparti" som Sverigedemokraterna kunde få så stort inflytande. På förstasidan angav att artikelserien började i Oxelösund där arbetarrörelsens Folkets Hus blivit "SD-märkt".

Huvudartikeln hade rubriken **Från folkets hus till "fort nazi"**. I artikeln berättades att Folkets hus i Oxelösund i 50 år varit mötesplatsen för ordsborna. Nu ägdes byggnaden av den privata fastighetsägaren Åke Holmström. Det var inte längre folkets hus.

På en Facebooksida hade vänsterpartisten Patrik Renfors kallat Folkets hus för "Holmströms fort-nazi". Efter att saken tagits upp i Södermanlands Nyheter hade Patrik Renfors gjort en halv pudel och bett om ursäkt.

Åke Holmström hävdade att han var helt opolitisk och saknade förståelse för att SD-affischerna provocerat folk. I reportaget ingick också en bild med bildtexten: "*Folkets hus nya ägare Åke Holmström hävdar att han är opolitisk. Här deltar han vid Jimmie Åkessons torgmöte i Nyköping den 14 augusti.*"

Anmälan: Fruktansvärt kränkande

Reportaget anmäldes av den nye ägaren till Folkets hus, Åke Holmström. Han menade att han och hans familj blivit kränkta på ett fruktansvärt sätt.

SD hade inte den roll i huset som tidningen påstod. I själva verket hade de haft en lång rad hyresgäster i huset, till exempel Socialdemokraterna, Kommunal och ABF. SD hade hyrt lokal tre gånger under två och ett halvt år. Han hade aldrig varit politisk aktiv vare sig på riks-, landstings- eller kommunal nivå. Bilden på honom från torgmötet med Jimmie Åkesson hade inte med den här saken att göra.

Tidningen: En upprörande utveckling

Tidningen svarade genom sin utgivare att man med artikeln Från Folkets hus till "fort nazi" velat beskriva en utveckling som upprört många Oxelösundsbor. En sak som upprört var att huset under valrörelsen varit tapetserat med Sverigedemokraternas valaffischer. Reportaget handlade inte om anmälaren, men han var en av aktörerna i berättelsen och hans politiska värderingar var relevanta eftersom de påverkade hur huset användes i dag.

Ett par dagar innan det anmälda reportaget publicerades hade tidningen skrivit om hur Vänsterpartiets ledare i Oxelösund kallat Folkets hus för "fort nazi". Det var därifrån rubrikordet kommit.

Anmälaran framförde att det var med förtvivlan och maktlöshet han hade tagit del av reportaget.

Utgivaren framhöll än en gång att reportaget inte handlade om anmälaran utan om hur samlingsplatsen för folkrörelserna i Oxelösund bytt karaktär. I denna förändring var anmälaran en central aktör.

PO: Svag grund för SD-näste

Att genom djuplodande och reflekterande journalistik försöka beskriva vad som skett i samhället när det politiska landskapet förändras är av stort allmänintresse. Det finns således inget att invända mot att tidningen valt att ta ett grepp som i artikelserien. I det anmälda reportaget vill tidningen fånga förändringen genom att beskriva utvecklingen för Oxelösunds Folkets hus. Även det är ett rimligt tillvägagångssätt; att fånga vad som hänt på det större planet genom att välja ut en detalj i verkligheten och specialgranska den.

PO understryker att det är viktigt att tidningen då inte skadar de personer som skildras på ett oförsvarligt sätt.

Udden är riktad mot anmälaran i reportaget. Det är han som person som exponeras och får representera förändringen. Tidningen antyder att han är Sverigedemokrat genom beskrivningen av huset som ett SD-näste och bilden på anmälaran vid Jimmie Åkessons torgmöte. Att spekulera i en enskild persons politiska hållning är integritetskänsligt. Även om anmälaran är stor fastighetsägare i Oxelösund och entreprenör som tidigare drivit asylboende, får dessa spekulationer anses som pressetiskt tveksamma. Detta trots att anmälaran i artikeln får framföra att han är opolitisk.

Tidningen försöker belägga att huset är ett SD-näste med valaffischerna i fönstren och det faktum att partiets valvaka hölls där. Anmälaran har invänt mot detta genom att redovisa ett stort antal utomstående hyresgäster utan SD-koppling. Även ett dataevenemang, som sponsrats av tidningen. Därmed får grunden för att kalla gamla Folkets hus för ett SD-näste anses som svag.

Tidningen ansvarig för "fort nazi"

Att kalla huset för "fort nazi" är att gå betydligt längre. För att ett hus ska bli ett tillhåll för nazister krävs att ägaren accepterar en sådan utveckling. Naziststämpeln fastnar därmed inte endast på huset utan även på den som bär ansvaret, i det här fallet anmälaran.

I rubriken har "fort nazi" satts inom citationstecken och i texten anges att uttrycket kommer från en kommunpolitikers inlägg på en Facebooksida. Detta fråntar inte tidningen från ansvar. Tidningen gör uttrycket till sitt eget genom att lyfta fram det och bär ett pressetiskt ansvar för användningen.

Genom att beskriva anmälaran som ansvarig för att Folkets hus blivit ett "fort nazi" och antydningarna om hans personliga partitillhörighet har tidningen gått över gränsen för det pressetiskt acceptabla och bör klandras.

PON instämmer med PO

Nämnden instämmer i PO:s bedömning och finner att tidningen ska klandras för att ha brutit mot god publicistisk sed.

Detta är en förkortad version av Pressens Opinionsnämnds (PON:s) beslut. Beslutet i dess helhet kommer att finnas tillgängligt på PO:s och PON:s hemsida www.po.se